

Tổng hợp kiến thức Toán lớp 3: So sánh số lớn gấp mấy lần số bé

Chào các em học sinh! Đây là dạng toán quan trọng giúp các em rèn luyện kỹ năng chia và khả năng tư duy so sánh. Cùng ôn tập lại toàn bộ kiến thức về dạng bài này nhé!

1. Lý thuyết trọng tâm cần nhớ

a. Khái niệm

"Số lớn gấp mấy lần số bé" là dạng toán yêu cầu chúng ta tìm ra kết quả của phép chia khi lấy số lớn chia cho số bé. Kết quả của phép chia đó chính là số lần mà số lớn hơn số bé.

b. Quy tắc (Công thức)

Để giải dạng toán này, các em chỉ cần ghi nhớ một quy tắc vàng duy nhất:

Muốn tìm số lớn gấp mấy lần số bé, ta lấy số lớn chia cho số bé.

c. Các bước giải bài toán

Để giải một bài toán dạng này một cách chính xác, các em hãy làm theo các bước sau:

- Bước 1: Đọc kỹ đề bài.** Xác định rõ đâu là "số lớn" và đâu là "số bé" trong các dữ kiện đề bài cho.

2. **Bước 2: Áp dụng quy tắc.** Lấy số lớn chia cho số bé để tìm ra số lần.

3. **Bước 3: Trình bày bài giải.**

- Đối với bài toán có lời văn, cần viết câu lời giải đầy đủ.
- Viết phép tính chia tương ứng.
- Ghi đáp số (kèm theo đơn vị là "lần").

2. Các dạng bài tập và ví dụ minh họa

Dạng 1: So sánh trực tiếp khi biết hai số

Đây là dạng bài cơ bản nhất, đề bài cho sẵn hai số và yêu cầu so sánh.

Ví dụ 1:

Số 24 gấp mấy lần số 6?

- **Phân tích:** Số lớn là 24, số bé là 6.
- **Bài giải:** Ta có phép tính: $24 : 6 = 4$.
- **Kết luận:** Vậy số 24 gấp 4 lần số 6.

Ví dụ 2:

Số 45 gấp mấy lần số 9?

- **Phân tích:** Số lớn là 45, số bé là 9.
- **Bài giải:** Ta có phép tính: $45 : 9 = 5$.
- **Kết luận:** Vậy số 45 gấp 5 lần số 9.

Bảng so sánh nhanh:

Số lớn	Số bé	Phép tính	Kết quả (Số lớn gấp số bé)
32	8	$32 : 8$	4 lần
56	7	$56 : 7$	8 lần
63	9	$63 : 9$	7 lần

Dạng 2: Bài toán có lời văn

Đây là dạng bài vận dụng quy tắc vào các tình huống thực tế. Các em cần đọc kỹ để xác định đúng số lớn và số bé.

Ví dụ 1:

Mẹ 30 tuổi, con 6 tuổi. Hỏi tuổi mẹ gấp mấy lần tuổi con?

• **Tóm tắt:**

- Mẹ: 30 tuổi
- Con: 6 tuổi
- Tuổi mẹ gấp tuổi con: ... lần?

• **Bài giải:**

Tuổi mẹ gấp tuổi con số lần là:

$30 : 6 = 5 \text{ (lần)}$

Đáp số: 5 lần

Ví dụ 2:

Đoạn thẳng AB dài 18cm, đoạn thẳng CD dài 3cm. Hỏi đoạn thẳng AB dài gấp mấy lần đoạn thẳng CD?

• Tóm tắt:

- Đoạn thẳng AB: 18 cm
- Đoạn thẳng CD: 3 cm
- Đoạn thẳng AB dài gấp đoạn thẳng CD: ... lần?

• Bài giải:

Đoạn thẳng AB dài gấp đoạn thẳng CD số lần là:

$$18 : 3 = 6 \text{ (lần)}$$

Đáp số: 6 lần

Ví dụ 3:

Trong giỏ có 4 quả cam và 20 quả quýt. Hỏi số quả quýt gấp mấy lần số quả cam?

• Tóm tắt:

- Cam: 4 quả
- Quýt: 20 quả
- Số quýt gấp số cam: ... lần?

• Bài giải:

Số quả quýt gấp số quả cam số lần là:

$$20 : 4 = 5 \text{ (lần)}$$

Đáp số: 5 lần

3. Những lỗi sai thường gặp và cách khắc phục

- **Lỗi 1: Nhầm lẫn phép tính.** Một số bạn hay nhầm với dạng bài "gấp một số lên nhiều lần" (phép nhân).

Cách khắc phục: Đọc kỹ câu hỏi. Nếu hỏi "gấp mấy lần" thì dùng phép chia. Nếu yêu cầu "gấp lên ... lần" thì dùng phép nhân.

Ví dụ: Số 20 gấp **mấy lần** số 5? -> Phép chia: $20 : 5 = 4$.

Gấp số 5 **lên 4 lần** được bao nhiêu? -> Phép nhân: $5 \times 4 = 20$.

- **Lỗi 2: Lấy số bé chia cho số lớn.** Đây là lỗi sai rất phổ biến.

Cách khắc phục: Luôn nhớ quy tắc là **LẤY SỐ LỚN CHIA CHO SỐ BÉ**. Không được làm ngược lại.

- **Lỗi 3: Thiếu đơn vị "lần" ở đáp số.**

Cách khắc phục: Luôn nhớ rằng khi bài toán hỏi "gấp mấy lần", thì đơn vị của kết quả phải là "lần". Hãy viết đầy đủ "Đáp số: ... lần".

4. Bài tập vận dụng

Bài 1: Điền số thích hợp vào chỗ chấm

- a) 42 gấp 7 ... lần.
- b) 54 gấp 6 ... lần.
- c) 48 gấp ... lần 8.
- d) 72 gấp ... lần 9.

Bài 2: Giải các bài toán sau

1. Một quyển truyện dày 45 trang. Một tập thơ dày 9 trang. Hỏi số trang của quyển truyện gấp mấy lần số trang của tập thơ?
2. Lớp 3A có 8 học sinh giỏi. Lớp 3B có 24 học sinh giỏi. Hỏi số học sinh giỏi của lớp 3B gấp mấy lần số học sinh giỏi của lớp 3A?
3. Can lớn đựng được 20 lít nước. Can nhỏ đựng được 5 lít nước. Hỏi lượng nước ở can lớn gấp mấy lần lượng nước ở can nhỏ?

Đáp án

Bài 1:

- a) 6
- b) 9
- c) 6
- d) 8

Bài 2:

1. Bài giải:

Số trang của quyển truyện gấp số trang của tập thơ số lần là:

$$45 : 9 = 5 \text{ (lần)}$$

Đáp số: 5 lần

2. Bài giải:

Số học sinh giỏi của lớp 3B gấp số học sinh giỏi của lớp 3A số lần là:

$$24 : 8 = 3 \text{ (lần)}$$

Đáp số: 3 lần

3. Bài giải:

Lượng nước ở can lớn gấp lượng nước ở can nhỏ số lần là:

$$20 : 5 = 4 \text{ (lần)}$$

Đáp số: 4 lần

Chúc các em học tốt và nắm vững kiến thức này!